



ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Idy Hanzelovej a členiek JUDr. Aleny Adamcovej a JUDr. Marianny Reiffovej v právnej veci navrhovateľa **Ing. M. M.**, zastúpeného P. M., bytom tamtiež, proti odporkyni **Sociálnej poisťovni - ústrediu**, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o **starobný dôchodok**, o odvolaní odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 19Sd/133/2007-34 zo dňa 14. júla 2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre zo dňa 14. júla 2008 č. k. 19Sd/133/2007-34, **p o t v r d z u j e**.

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Nitre napadnutým rozsudkom zrušil z dôvodu podľa § 250j ods. 2 písm. a/ OSP rozhodnutie odporkyne č. X. zo dňa 11. októbra 2007 a vrátil jej vec na ďalšie konanie. Predmetným rozhodnutím odporkyňa vyslovila, že podľa § 21 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov a podľa § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej len ZSP) v znení zákona č. 721/2004 Z.z. vznikol navrhovateľovi od 1. augusta 2004 starobný dôchodok v sume 7.772,-Sk (257,98,-€) mesačne, ktorý sa podľa § 263 ods. 10 ZSP v znení zákona č. 721/2004 Z.z. nevypláca a dňom 1. augusta 2004 nárok naň zaniká,

pričom v uvedenej sume je zahrnutá úprava podľa zákona č. 306/2002 Z.z. v znení zákona č. 639/2002 Z.z. a zvýšenia podľa zákona č. 222/2003 Z.z. a § 293a ZSP v znení zákona č. 43/2004 Z.z.

V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že rozhodnutie odporkyne bolo potrebné zrušiť, pretože vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci. Podľa názoru krajského súdu bolo nepochybné, že navrhovateľovi bol priznaný invalidný dôchodok podľa zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov, ktorý sa považuje za invalidný dôchodok podľa ZSP a navrhovateľ ako poberateľ tohto dôchodku dovŕšil dôchodkový vek 60 rokov dňa 17. apríla 2003, teda pred 1. januárom 2004. S poukazom na § 263 ods. 9 ZSP invalidný dôchodok navrhovateľa treba považovať za starobný dôchodok. Uviedol, že navrhovateľ žiadosťou zo dňa 1. augusta 2007 požiadal o starobný dôchodok a tento žiadal priznať od 1. augusta 2004, pričom odporkyňa o jeho žiadosti rozhodla dňa 11. októbra 2007 tak, že navrhovateľovi vznikol nárok na starobný dôchodok v sume 7.772,-k (257,98,-€) od 1. augusta 2004 a pri výpočte vychádzala z upraveného priemerného mesačného zárobku na sumu 4.067,-Sk (135,-€), z ktorej bol navrhovateľovi vypočítaný starobný dôchodok ako 67% priemerného mesačného zárobku. Krajský súd konštatoval, že z rozhodnutia odporkyne nepochybne vyplýva, že suma starobného dôchodku bola určená podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 a bola obmedzená najvyššou výmerou. Nárok na starobný dôchodok vznikol navrhovateľovi dňa 17. apríla 2003, ale o jeho poberanie požiadal od 1. augusta 2004. Krajský súd vyslovil názor, že odporkyňa mala postupovať podľa § 293k ods. 1 vyššie citovaného zákona a u navrhovateľa vykonať prepočet starobného dôchodku.

Proti rozsudku podala odporkyňa včas odvolanie žiadajúc, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil a jej rozhodnutie potvrdil. Dôvodila tým, že navrhovateľ splnil podmienky nároku na starobný dôchodok za účinnosti zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení a v čase vymeranie starobného dôchodku ku dňu 1. augustu 2004 bol už poberateľom invalidného dôchodku od 7. novembra 2001, v sume 7.924,-Sk. S poukazom na § 263 ods. 10 ZSP zotrvala na správnosti svojho rozhodnutia, že výplata starobného dôchodku v sume 7.772,-Sk od 1. augusta 2004 mu nepatrí, ale naďalej sa mu vypláca vyšší invalidný dôchodok v sume 7.924,-Sk mesačne. Poukázala na ustanovenia § 81 ods. 5, § 263 ods. 1, 9, 10 a 12 ZSP i na právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v obdobných veciach, podľa ktorého invalidný dôchodok, ktorý sa považuje za starobný dôchodok nie je starobný dôchodok, ale sa považuje za starobný len na účely § 263 ods. 12 ZSP a vypláca sa zo základného fondu starobného poistenia. Zdôraznila, že dňom úpravy výplaty dôchodkov pre súbeh nárokov na ich výplatu zaniká nárok na dôchodok, ktorý sa

nevypláca. Ďalej s poukazom na § 293k ods. 1, 2 ZSP uviedla, že navrhovateľovi bol k 31. júlu 2006 vyplácaný invalidný dôchodok a odo dňa 1. augusta 2004, od ktorého žiadal priznanie starobného dôchodku, mu nevznikol nárok na výplatu starobného dôchodku, pretože jeho suma bola nižšie ako suma vyplácaného invalidného dôchodku. Konštatovala, že ustanovenie § 293k ZSP v znení zákona č. 310/2006 Z. z. s účinnosťou od 1. augusta 2006 nie je možné uplatniť odo dňa 1. augusta 2004 a navrhovateľovi preto nie je možné priznať starobný dôchodok po úprave podľa § 293k ZSP v znení zákona č. 310/2006 Z.z..

Navrhovateľ vo vyjadrení k odvolaniu odporkyne navrhol potvrdiť rozsudok krajského súdu ako vecne správny a poukázal na svoj zlý zdravotný stav a na skutočnosť, že výška dôchodkov by mala byť rozlíšená podľa zásluh.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 250s v spojení s §10 ods. 2 OSP) preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250l ods. 2 v spojení s § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolanie odporkyne nie je dôvodné.

Navrhovateľovi bol rozhodnutím odporkyne z 11. októbra 2007 priznaný starobný dôchodok podľa § 21 zák.č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení a podľa § 259 ods. 1 zák.č. 461 Z.z. o sociálnom poistení v znení zák.č. 721/2004 Z.z. na základe jeho žiadosti z 1. augusta 2007, a to od 1. augusta 2004. Starobný dôchodok bol vymieraný z III. pracovnej kategórie, z priemerného mesačného zárobku (ďalej len „PMZ“) za roky 2000, 1998, 1999, 1997 a 1994, ktorý po úprave pre výpočet dôchodku je 4067 Sk (upravený PMZ), z ktorého dôchodok je 67% (navrhovateľom nenamietané), t.j. 2725 Sk. K uvedenému výpočtu dôchodku boli pripočítané zvýšenia podľa ustanovení zákona uvedených v rozhodnutí, čím výška starobného dôchodku dosiahla sumu 7772 Sk.

Podľa odôvodnenia rozhodnutia ku dňu 1. augustu 2004 činil navrhovateľom poberaný invalidný dôchodok 7924 Sk (čo navrhovateľ nerozporoval). Preto odporkyňa dôvodne podľa § 263 ods. 10 zák.č. 461/2003 Z.z. rozhodla o výplate invalidného dôchodku aj naďalej s tým, že nárok na starobný dôchodok zaniká. Neskorším právnym predpisom účinným od 1. augusta 2006 však bolo ustanovené (§ 293k ods. 2 zák.č. 461/2003 Z.z.), že suma starobného dôchodku, ktorá bola vypočítaná z upraveného PMZ 4067 Sk, sa novu určí z PMZ určeného podľa odsekov 3 a 4 bez obmedzenia podľa odseku 1 (t.j. bez obmedzenia najvyššou výmerou).

Odporkyňa, ktorá rozhodla o starobnom dôchodku 11. októbra 2007 však takto napriek zneniu § 293k ods. 2 zákona, ktorý bol v tom čase už účinný, nepostupovala a na čas po 1. auguste 2006 neurčila novú výšku starobného dôchodku, a až následne mala posúdiť, či aj po 1. auguste 2006 navrhovateľovi patrí invalidný dôchodok, ako dôchodok, ktorý je vyšší. Odvolací súd sa stotožňuje s rozhodnutím krajského súdu, ktorý rozhodnutie odporkyne zrušil a vec vrátil na nové konanie a rozhodnutie podľa § 293k zákona. Je pritom nepodstatné, či a kedy navrhovateľ takú žiadosť podal.

Odvolací súd sa nestotožňuje s názorom odporkyne, pokiaľ táto argumentovala právnym názorom Najvyššieho súdu vysloveným vo vzťahu k ustanoveniu § 263 ods. 9 zákona. Predovšetkým je treba podčiarknuť, že Najvyšší súd výklad ustanovenia § 263 ods. 9 uviedol v inej súvislosti, bez akejkoľvek spojitosti s výkladom neskôr prijatého ustanovenia § 293k. Pokiaľ odporkyňa poukázala na to, že § 293k sa vzťahuje len na poberateľov starobného dôchodku, a nie na poberateľov invalidného dôchodku (čo aj považovaného za starobný dôchodok), je odvolací súd toho názoru, že taká interpretácia § 293k je v rozpore s účelom a zmyslom uvedeného ustanovenia zákona. Zánik nároku na dôchodok, ktorý sa nevypláca (pretože sa vypláca dôchodok vyšší) sám osebe nemôže znamenať zánik nároku na prepočítanie nevyplácaného starobného dôchodku, ktorý bol nižší. Taký výklad ustanovenia § 293k nemožno považovať za ústavne konformný (čl. 152 ods. 4 Ústavy a môže mať za následok na vylúčenie navrhovateľa z neskoršej zmeny právnej úpravy, ktorá bola prijatá s cieľom v súlade s článkom 39 Ústavy Slovenskej republiky zvýšiť úroveň hmotného zabezpečenia starobných dôchodcov.

Z týchto dôvodov odvolací súd prvostupňový rozsudok podľa § 219 OSP potvrdil.

Súd navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, keďže trovy mu v odvolacom konaní nevznikli, resp. ich nepožiadaval a nepreukázal.

P o u ě n i e: Proti tomuto rozsudku nie je prípustný riadny opravný prostriedok.

V Bratislave 20. augusta 2009

JUDr. Ida Hanzelová, v. r.

predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová

